

Farklı Hayvanlar

Farklı Dişler

En uzun dişler hangi hayvana ait dersiniz? Peki dişleri şeffaf olan bir hayvan biliyor musunuz? Ya da en çok dişi olan hayvanın hangisi olduğunu söyleyebilir misiniz? Gelin, hayvanların dişleriyle ilgili pek çok sorunun yanıtını bu yazımızla öğrenelim.

Omurgalı hayvanların pek çoğunun dişleri vardır. Ancak kuşların hiçbir türünde diş bulunmaz. Bunun dışında pangolin, karıncayiyen ve tembel hayvan gibi bazı omurgalı hayvanların da dişleri yoktur.

Hayvanlar genellikle besinlerini parçalamak, çiğnemek, avlarını yakalamak ve bazen de kendilerini savunmak için dişlerini kullanır. Ancak her hayvan türü aynı besinlerle ve aynı biçimde beslenmez ya da aynı biçimde kendini savunmaz. Bu yüzden de dişlerinin yapısı, sayısı ve dizilimi birbirinden farklı olur. Kimi hayvanın dişleri çok uzunken, kimininkiler çok keskindir. Kiminin tek dişi varken, kimininse binlerce dişi vardır. Örneğin aslan, timsah ve köpekbalığı gibi genellikle etle beslenen hayvanların dişleri, inek, panda ve zebra gibi genellikle otla beslenen hayvanların dişlerinden oldukça farklıdır. Hatta bir aslanla bir timsahın bile dişleri birbirinden çok farklı yapıdadır.

Bu Dişin Uzunluğuna İnanamayacaksınız!

Bu diş, nadir de olsa dişi narvallarda da görülebilir.

Kuzey Kutup Dairesi ve çevresindeki sularda yaşayan narvallar, deniz gergedanı olarak da bilinir. Narvallar mürekkep balığı ve karides gibi çeşitli deniz canlılarıyla beslenir. Erkek narvalların üst çenelerinde yer alan sol köpek dişleri üst dudaklarından dışarı doğru uzar. Bu dişlerin uzunluğu 3 metreyi bulabilir! Sert görünen bu diş aslında çok esnektir ve kolay kolay kırılmaz. Kırıldığında tekrar uzamaz. Nadir de olsa bazı narvalların sağ köpek dişleri de uzar. Sarmal yapıdaki bu dişlerin diğer erkek narvallarla mücadele etmek ve sudaki sıcaklık, basınç, titreşim ve tuzluluk gibi değişimleri algılamak için kullanıldığı düşünülmektedir.

Bu Dişler Süzgeç Gibi...

Yengeç fokları Antarktika kıyılarında yaşar. Zaman zaman Güney Amerika, Avustralya, Yeni Zelanda ve Afrika'nın güneyinde de görülürler. Bu hayvanların temel besini Antarktika krilidir. Yengeç foklarının dişleri bu küçük kabuklu krilleri avlamak için çok uygun yapıdadır. Dişlerin üzerindeki çıkıntılar tıpkı birer süzgeç görevi görür. Ağız açık biçimde suda yüzen yengeç fokları dişlerinin bu yapısı sayesinde ağızlarına aldıkları suyu süzer ve küçük krilleri kolayca yutar.

Yengeç fokunun ilginç diş yapısını burada yakından görebilirsiniz.

En Çok Dişı Dökülen Hayvan

Büyük beyaz köpekbalıkları ülkemizdeki Akdeniz, Ege ve Marmara kıyıları dâhil dünyadaki tüm ılıman sularda görülür. Büyük beyaz köpekbalıkları diğer köpekbalıkları, balina ve yunus gibi pek çok hayvanla beslenir. Bu köpekbalıklarının ağızda 300'den fazla üçgen biçimli diş bulunur. Bu dişler arka arkaya 7 sıraya kadar dizilebilir. İlk iki sıra ısırarak ve koparmak için kullanılırken arka sıralar besini daha küçük parçalara ayırmak için kullanılır. En dıştaki dişler kırıldıkça yerlerini arka sıradaki dişler alır. Büyük beyaz köpekbalıklarının yaşamları boyunca 30 bin kadar diş döktüğü bilinmektedir.

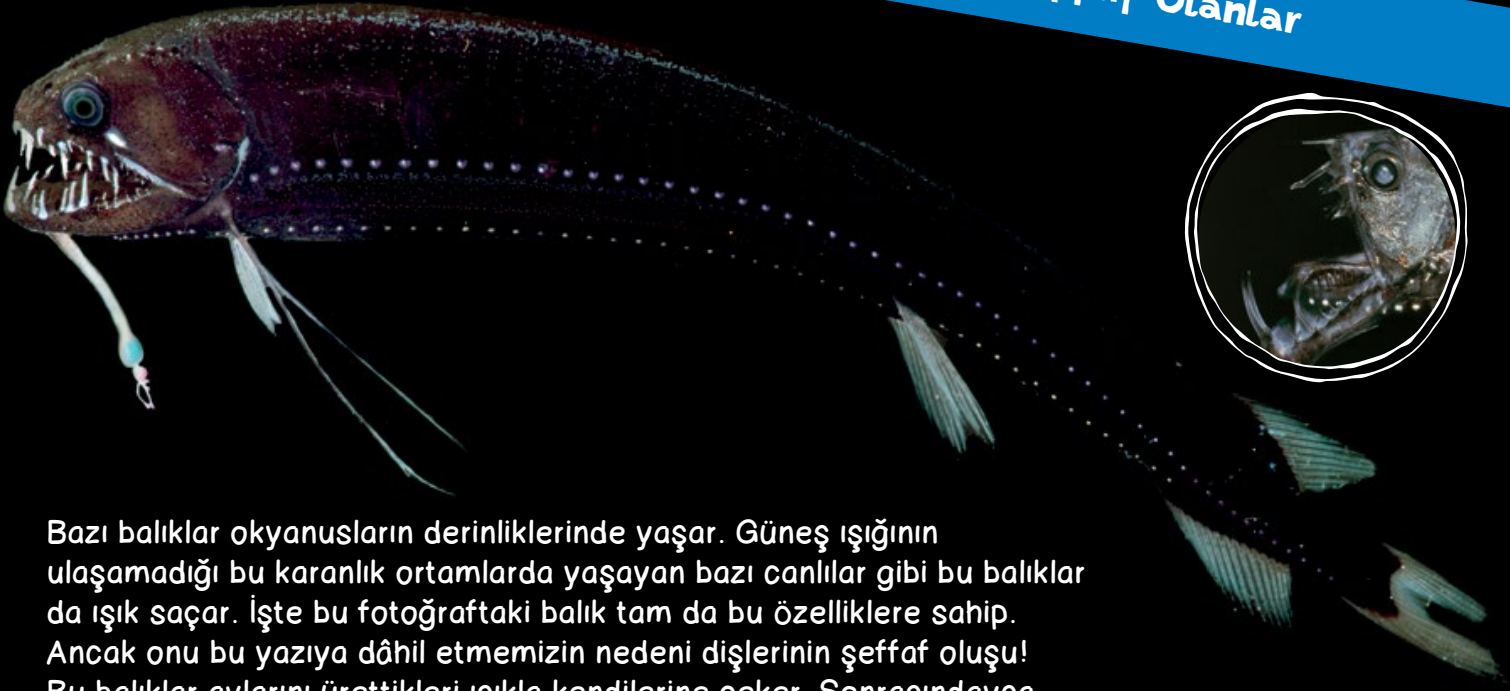
En Çok Dişı Olanlar

Köpekbalıkları, timsahlar ve yunuslar... Evet, bu hayvanların hepsinin pek çok dişi bulunur. Ancak en çok "dişi" olan hayvanlar salyangozlar ve sümüklüböceklerdir. Aslında omurgalı hayvanların diş mineleri genellikle kalsiyum fosfattan oluşur. Bu açıdan bakıldığında salyangozların ve sümüklüböceklerin "diş" yapısı omurgalı hayvanlarınkinden oldukça farklıdır. Ancak işlevsel olarak bakıldığında bu "dişler" tıpkı omurgalı hayvanlarda olduğu gibi besinleri yemek için kullanılır. Mikroskobik yapıdaki bu "dişlerin" sayısı hayvanın türüne göre değişir. Örneğin bir bahçe salyangozunun ağızda 15 bin kadar "diş" varken bir muz salyangozunda 25 bin kadar "diş" olabilir!

Taramalı elektron mikroskobu altında görüntülenip renklendirilen Roman salyangozu "dişleri"

Dişleri Şeffaf Olanlar

Bazı balıklar okyanusların derinliklerinde yaşar. Güneş ışığının ulaşamadığı bu karanlık ortamlarda yaşayan bazı canlılar gibi bu balıklar da ışık saçar. İşte bu fotoğraftaki balık tam da bu özelliklere sahip. Ancak onu bu yazıya dâhil etmemizin nedeni dişlerinin şeffaf oluşu! Bu balıklar avlarını ürettikleri ışıkla kendilerine çeker. Sonrasındaysa dişlerinin şeffaf oluşu sayesinde avını kolayca yakalar. Çünkü şeffaf dişler ışığı yansıtmadığından avları bu dişleri göremez bile!

Kızıl sincap, oklu kirpi, kunduz ve yediuyur... Bu hayvanların hepsi kemirgen. Kemirgen hayvanların genellikle bir çift üstte, bir çift altta olmak üzere 4 kesici dişi bulunur. Bu dişlerin kökü yoktur ve sürekli büyürler. Kemirgenler yaşlanma ya da başka nedenlerle kemiremezlerse devamlı uzayan kesici dişler ya aşırı biçimde uzayarak ağız açıklığını kapatıp beslenmeyi engelleyebilir ya da kıvrılarak üst damağa bataabilir. Bu nedenle dişlerinden daha sert olan her şeyi kemirerek dişlerini törpülerler.

Dişleri Hiç Durmadan Uzayanlar

Kızıl sincapın
dişleri